

Tatar taryhynyň rus tagmaly toslamalary

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Tatar taryhynyň rus tagmaly toslamalary TATAR TARİHDEKİ KUYRUKLU RUS YALANLARI

Toplumları, milletleri, kuruluşları etkileyen hareketlerden doğan, olayları zaman ve yer göstererek anlatan, bu olaylar arasındaki ilişkileri, daha önceki ve sonraki olaylarla bağlantılarını, karşılıklı etkilenmeleri, her milletin kurduğu medeniyetleri, kendi iç sorunlarını inceleyen bilime tarih denir. Her millet kendi tarihini bilmelidir. Prof. Dr. Halil İnalcık'ın "Milletleri millet yapan tarihleri ve kültürleridir. Tarihsiz bir millet kişiliğini kaybetmiş bir bireye benzer" sözleri bir millet için tarihin ne denli önemli olduğunun izahıdır. Milli şuuru olan herkes geçmişini öğrenir, tarihten ders çıkarır, ibret alır. Geçmişini bilmeyen geleceğini göremez, tabiri tarih biliminin önemini vurgulamaktadır. Ünlü Tatar tarihçisi Hadi Atlasi (1876–1938) tarih bilimi ile ilgili şunları yazmıştır: "İnsanı gerçek anlamda insan yapan bilimlerin ilki hiç şüphesiz tarih bilimidir. Kendisinin kim olduğunu bilmeyen insan ne kadar duygusuzsa, ulusunun tarihini bilmeyen insan da o kadar duygusuzdur." (Atlasi 1993: 16).

Bir dönemler büyük devletler kuran Kazan Tatarlarının, 1552 Kazan Hanlığı'nın Ruslar tarafından işgal edilmesinden sonra esaret altındaki tarihi başlamıştır. Ruslar sadece Tatar topraklarını işgal etmekle yetinmemiş onları millet olarak tarih sayfasından silme siyasetini yürütmüştür. 1552'den sonra yazılan tarih sırf şoven Rus tarihçileri tarafından yazıldığından asla objektif olmamıştır. "Aslanlar kendi tarihçilerini ortaya çıkarmadıkları sürece, tarih avcılarının kahramanlık hikâyelerinden oluşmaya devam edecektir", şeklindeki Afrika atasözünü Kazan Tatarları ve Ruslara

uyarlarsak, aslanlar Kazan Tatarları, avcılar Ruslar olur. Ruslara “avcı” yerine “işgalci” kelimesini kullanırsak, tarih kitaplarında işgalcilerin “kahramanlık hikâyelerini” okuduğumuz ortaya çıkmaktadır.

Burada “Esir millet kendi tarihini kendi yazabilir mi?” sorusunu sormak yerindedir. Yazamaz. Zira Tatar tarihini yazmayı deneyenlerin başları dertten kurtulmamıştır. Örneğin, Kazan Hanlığı hakkında tarafsız ve gerçekleri yansıtan kitap yazan Rus tarihçi Mixail Hudyakov (1894–1936) Stalin tarafından idam edilmiştir. Stalin Devri kurbanları arasında Tatar tarihçileri de bulunmaktadır. Ünlü tarihçi Hadi Atlası 1929 yılında “Sultan Galiyevci” ve “Sovyet Düşmanı” suçlamasıyla ilk kez tutuklanmış, 10 yıl hapis cezasına çarptırılmıştır. 1934 yılında hapisten salıverilen Atlası 1936 yılında yazdığı “Sibiryâ Tarihi”, “Kazan Hanlığı” ve “Süyümbike” adlı eserlerinden dolayı tekrar yakalanmış ve 1938 yılının Şubat ayında 7 arkadaşı ile beraber kurşuna dizilmiştir. Tarih profesörü Gaziz Gobeydullin’i (1887–1938) da aynı kader beklemiştir. (Kurban 2014: 196).

Ruslar, Kazan Tatar tarihini yazarken, kendilerini “medeniyet getiren”, “kurtarıcı” olarak gösterirken, Kazan Tatarlarını “barbar”, “yamyam”, “pis” olarak nitelendirerek Tatarlara hakaret etmektedir. Bunun çeşitli nedenleri vardır. İlk neden Kazan Tatarlarının geçmişteki şanlı tarihi Rusları rahatsız etmektedir. Onun için sahte tarih yazmaktan çekinmeyen Rus ve Rus yanlısı şuursuz mankurt tarihçiler Kazan Tatarlarını geçmiş tarihlerinden koparmak istemektedirler. Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu ulu önder Mustafa Kemal Atatürk: “Tarih yazmak, tarih yapmak kadar mühimdir. Yazan yapana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır.” demiştir. Maalesef Kazan Tatarlarının tarihi yapıldığı gibi yazılmamıştır. Tarihin her döneminde farklı yöneticiler tarafından Tatar tarihi sil baştan yeniden yazdırılmaktadır. Bilindiği üzere, Sovyet Dönemi’nde Rus milletini yüceltme siyaseti yürütülmüştür. Bu bağlamda 1944 yılında Stalin’in emri üzerine “Altın Ordu” ve “Kazan Hanlığı’nın işgali” farklı yönden ele alınmıştır. Ruslar tarafından Kazan Hanlığı’nın

işgali, Kazan Tatarlarının “kurtuluşu”, “İdil-Ural bölgesi için hayırlı oluşu” olarak değerlendirilmesi konusunda sıkı çalışmalar yapılmıştır.

Özellikle Kazan Tatarlarının Altın Ordu ile hiçbir alakası olmadığı konusu üzerinde durulmuştur. Tarih kitaplarında Altın Ordu Devleti’nin yüceltilmesi “hata” olarak gösterilmiştir. Kazan Tatarlarını geçmiş tarihinden koparmak amaçlı, “1944’te SSCB KP’nin (Komünist Parti’nin) Merkezî Komitesi, TÖSSC (Tataristan Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti) KP’sinin bazı ‘hataları’nı yeren bir karar kabul eder. Bu ‘hatalar’dan biri olarak “Altın Orda’nın yüceltilmesi” gösterilir ve o aralar kitap olarak yayıma hazırlanmakta olan İdigey (Türkçe’de Edigey)[1] destanı yasaklanır. Bundan sonra tamamen olumsuz olarak tanımlanmaya başlayan “barbar” Altın Orda tarihini Tatar tarihinden ayırmak için 1946 yılında Moskova’da Tatarların kökeni konusunda bir kongre düzenlenir ve Tatarların Altın Orda ile neredeyse hiç ilgileri olmadığı, büyük ölçüde İdil Bulgarları kökenli oldukları ilan edilir. Kazan Hanlığı’nın bir Moğol-Tatar devleti olduğu; Kıpçaklaşmış Bulgarlar olan Kazan Tatarlarının ise, bu Moğol-Tatar yönetimiyle mücadele ettikleri ve sonunda Rusların Kazan’ı almasıyla “kurtuldukları” tezi kabul edilir.” (Yirminci Yüzyılda İdil-Ural 2008: 269–270).

Tarih kitaplarında Kazan Hanlığı’nın işgali sonrası başlayan Rus yayılması “Rusya’yı çok uluslu devlete dönüştüren muhteşem olaylar dizisi” olarak adlandırılmaktadır. Sovyet Dönemi’nde Başkurtların “kendi isteğiyle” Rusya’ya katılması sözünü kanıtlamak istenen adımlar atılmıştır. Bu bağlamda, 1957 yılında Başkurdistan’ın “kendi isteğiyle” Rusya’ya katılmasının 400.yılı kutlanmış ve aynı yılın 14 Haziran tarihinde Dostluk Abidesi’nin temeli atılmış ve “Burada, Başkurdistan’ın Rusya Devletine kendi isteğiyle katılmasının 400. yılı anısına abide yapılacaktır” yazılı bir mermer levha yerleştirilmiştir.[2] 1970’li yıllarda ise, Rusya yönetimini “gönüllü” olarak kabul edenlere Kazakistan ve Türkmenistan da eklenmiştir.

Geçmişten günümüze kadar gelen tarihteki kuyruklu Rus

yalanlarına her gün bir yenisi daha eklenmektedir. Başkurdistan, Kazakistan, Türkmənistan dışında Kazan Hanlığı da “kendi isteğiyle” Rusya’ya katılmışmış. Yeni federal standartlara göre hazırlanan tarih ders kitaplarında bundan böyle Kazan Hanlığı işgal edilmiş olarak değil de, “kendi isteğiyle” Rusya’ya katılmış şeklinde anlatılacakmış. Konu ile ilgili haberi, Kazan’daki Ş. Mercani Tarih Enstitüsü’nün Bulgar-Tatar Medeniyeti Merkezi başkanı, arkeolog, tarihçi Dr. Albert Borhanov değerlendirmiştir. Yeni ders kitaplarında, Ruslarla Tatarlar arasında hiçbir savaş olmamış, Kazan Hanlığı Rusya yönetimini gönüllü olarak kabul etmiş, şeklindeki ifadeler yer almıştır. Borhanov, bu fikre katılmadığının altını çizmiştir. Tarih ders kitabında yazılanların kuyruklu yalan olduğu herkese malumdur. “Yeni federal standartlara” göre sahte tarih yazmak hangi akla hizmettir? Yazılanlar yenilir yutulur cinsten değildir.

Kazan Hanlığı’nın işgali sırasında kadın, erkek, çoluk çocuk olmak üzere on binlerce insan şehit olmuştur. Kazan Hanlığı’nın çöküşünden sonra da bağımsızlık mücadelesi devam etmiştir. Yaşananları “kendi isteğiyle” veya “gönüllü” olarak Rusya’ya katıldı denilmesi affedilir bir şey değildir. Kazan Tatarları bu Rus yalanını kabul ederlerse, Kazan işgali sırasında şehit düşen dedelerimizin kemiklerini sızlatmış, onlara ihanet etmiş olurlar. Kuyruklu Rus yalanının kabulü Kazan Tatarları için mankurtlaşmaya atılan bir adım, sonun başlangıcı olur. Bugüne kadar 1, 2, 5 ve 6. sınıf ders kitapları hazırlanmış, şimdi ise 7. sınıf kitabı hazırlanmaktadır. Söz konusu ders kitaplarındaki Rus yalanları gelecek nesilleri gerçek milli tarihten yoksun bırakacaktır.

Bunu yapmaya kimsenin ne hakkı, ne de haddi vardır. Çarlık Rusya’sı, Sovyetler, Rusya Federasyonu olarak değişen rejim adları, Stalin’in yerini Putin’in alması Kazan Tatarları açısından hiçbir şeyi değiştirmemiştir. Aksine Tatarlara yapılan zulüm, baskı giderek daha da artmaktadır. Mustafa Kemal Atatürk’ün “Bir ülkenin tarihine sahip olmazsanız, o ülke sizin değildir” şeklindeki sözleri Kazan Tatarları için de geçerlidir. Bu bağlamda yapılması gereken Rusların

uydurduğu sahte tarihe karşı koymak ve okullarda gerçek tarihin okutulmasını sağlamaktır. Kuyruklu Rus yalanları gerçeklerden üstün, karanlık aydınlıktan güçlüyse orada millet olarak ayakta kalmak imkânsızdır. Tarih geçmişteki gelecektir. Geçmişimizi bilmezsek, geleceğimizi göremeyiz... Onun için tarihimize sahip çıkmalı, sahte tarihe izin vermemeliyiz.

Roza KURBAN.

■ Kaynakça:

Atlasi, Hadi, Seber Tarixı, Söyenbike, Kazan Xanlığı (Sibirya Tarihi, Söyenbike, Kazan Hanlığı), Kazan 1993.

Kurban, Roza, Biz İdil'den, Ural'dan..., İstanbul 2014.

Kurban, Roza, Tatar Dili ve Kazan Devlet Üniversitesi I, Önce Vatan Gazetesi, İstanbul, 22 Ocak 2015 sayısı, s: 8.

Kurban, Roza, Tatar Dili ve Kazan Devlet Üniversitesi II, Önce Vatan Gazetesi, İstanbul, 23 Ocak 2015 sayısı, s: 8.

Kurban, Roza, Yalan Anıtları, Önce Vatan Gazetesi, İstanbul, 23 Haziran 2015 sayısı, s: 8.

Putlar, Gönül, Yirmi Birinci Yüzyılda İdil-Ural, Ankara 2008.

Türk Dil Kurumu, Türkçe Sözlük, 10.Baskı, Ankara 2005.

[1] İdigey, Altın Orda dönemindeki Türk halk kahramanıdır. İdigey destanı, Altın Ordu'nun çözölme dönemindeki olayları ve İdigey ile Toktamış arasındaki çatışmayı tasvir eder.

[2] Konuyla ilgili daha geniş bilgi için, Roza Kurban "Yalan Anıtları" 2015, s: 8. Publisistika